

Latvijas lauku nākotni. Joprojām nav skaidrības, kā un vai dzīvot un saimniekot laukos mazam un vidējam zemniekam.

Gada aktualitāte: Diskusijas ar Zemkopības ministriju (ZM) par nākošo plānošanas periodu un par 2021. un 2022. gada pārejas periodu. Patiess prieks, ka Saeimas deputāti arī ir sapratuši lauku lomu valsts attīstībā, izveidojot deputātu grupu mazo un vidējo lauksaimnieku atbalstam.

Gada mērķis: Sadarbībā ar ZM un citām lauksaimnieku organizācijām izveidot skaidru un adekvātu programmu vidusslāņa stiprināšanai un *Zaļā kursa* saprātīgai īstenošanai, cenšoties apvienot zemniekus kopīgam dialogam lauku attīstībai, kur kopējais labums stāv pāri visam.

Jaunajā gadā visiem vēlam veselību, mīlestību un darba prieku!

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija

Gad(simt)a pavērsiens: 22. maijā, Pasaules Bioloģiskās daudzveidības dienā, Eiropas Komisija nāca klajā ar Eiropas *Zaļā kursa* nozīmīgākajām stratēģijām. Par spīti bažām, ka stratēģiju teksts būs bezzobains un tajā nebūs konkrētu skaitļu, dokumentu saturs puda daudziem negaidīti lielu apņēmību padarīt lauksaimniecību zaļāku. No lauka līdz galdam un *Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030* pieprasa konkrētu rīcību, lai pakāpeniski mazinātu lauksaimniecības ietekmi uz vidi un klimatu. Ar šīm stratēģijām Eiropas Komisija demonstrē mugurkaulu lauksaimniecības lobija priekšā, līdztekus citām videi un sabiedrībai pozitīvām izmaiņām pieprasot arī par 50 % samazināt ķīmisko pesticīdu un antibiotiku izmantošanu lauksaimniecībā, kā arī panākt, lai vismaz līdz 25 % no lauksaimniecības zemes Eiropas Savienībā būtu bioloģiski sertificēta.

Gada zaļākie grozījumi: Zaļā publiskā iepirkuma kritēriji pārtikas pro-

duktu piegādēm pēc ilgstošas šķēpu laušanas starp ministrijām un LBLA iebildumiem par Eiropas Komisijas uzstādījumu ignorēšanu kļuvuši zaļāki. 12. septembrī stājās spēkā MK noteikumu Nr. 353 *Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība grozījumi*. Jaunie kritēriji, kas beidzot runā par bioloģiski sertificētu produktu konkrētu apjomu publiskajā iepirkumā, nosaka, ka, iegādājoties pienu un kefīru, vismaz 35 % no visas piena un kefīra masas vai vērtības (no 2022. gada – vismaz 50 %) jābūt ražotiem atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības metodēm. Tāpat bioloģiski ražotiem jābūt vismaz 20 % no graudaugu pārstrādes produktiem (piemēram, auzu pārslas, kviešu milti, griķi). Īpašs gandarījums par tām izglītības iestādēm un pašvaldībām, kas, gādājot par jaunāko paaudzi, sākušas iepirkt vairāk bioloģisko produktu, nekā nosaka minimālās prasības.

Gada tikšanās: 3. septembrī notika LBLA tikšanās ar Eiropas Savienības lauksaimniecības komisāru Janušu Voicehovski. Kā norādīja komisārs, bioloģiskā lauksaimniecība ir viena no svarīgākajām Kopējās lauksaimniecības politikas prioritātēm un tam jābūt skaidri redzamam dalībvalstu veidotajās atbalsta sistēmās. Aicinājām komisāru uz sarunu, lai informētu par to, ka ZM izstrādātā lauksaimnieku atbalsta sistēma tiek veidota industriālās lauksaimniecības interesēs, atkāpjoties no *Zaļā kursa* mērķiem. Dalībvalstu gatavotajos stratēģiskajos plānos bioloģiskās lauksaimniecības atbalstam jābūt sevišķi pieejamam, norādīja komisārs. J. Voicehovskis apliecināja, ka viņa nodoms ir panākt reālu atbalstu bioloģiskās lauksaimniecības izaugsmei. Komisārs uzsvēra, ka ir ļoti ieinteresēts Latvijas pieredzē, ņemot vērā, ka mums ir gandrīz divreiz vairāk bioloģiski sertificētu platību nekā Eiropā vidēji. Līdz ar to komisāra ieskatā Latvijai nav jātiecas uz nosprausto minimālo mērķi – 25% bioloģisko platību no lauksaimniecības zemes, bet jāsasniedz ambiciozāki rezultāti.

Gada nevārds: *Piesardzība* ir viens no biežāk lietotajiem vārdiem ZM gatavotajā Latvijas pozīcijā par stratēģijas *No lauka līdz galdam* mērķiem, ko, šķēļoties viedokļiem un nebūt ne vienprātīgi, 16. oktobrī atbalstīja arī Saeimas deputāti.

ZM ne tikai piesardzīgi vērtēja iespēju sasniegt mērķi attiecībā uz ķīmisko pesticīdu lietošanas samazinājumu par 50 %, jo desmit gadu termiņš tā sasniegšanai esot pārāk īss, bet arī ir stratēģijā izvirzīto mērķi par 50 % samazināt antimikrobiālo līdzekļu pārdošanu. Tāpat pārējos stratēģijas mērķus ZM vienlaikus pieņēma un noraidīja. Piemēram, ZM kopumā atbalstīja centienus samazināt barības vielu zudumus augsnē un mēslošanas līdzekļu lietošanas apjomu, tomēr tās ieskatā Latvijai esot jāpiemēro individuāla pieeja.

Gada kāpums: Neskatoties uz vairākus gadus ilgušo bioloģiski apsaimniekoto platību pieauguma stagnāciju, kas saistīta ar izsmelto finansējumu, bioloģiskā ražošana un pārstrāde Latvijā strauji attīstās. Saskaņā ar ZM apkopotajiem datiem 2019. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 1.7 reizes palielinājies bioloģiskā piena un piena produktu pārstrādes apjoms. Tāpat 1.4 reizes palielinājusies bioloģiskā graudu pārstrāde un cietes ražošana. Savukārt bioloģisko augļu, ogu, dārzeņu un kartupeļu pārstrādes apjoms pieaudzis 1.4 reizes.

Gada isredzīgums: Oktobra beigās Eiropas Parlamenta deputāti balsoja par KLP. Diemžēl lēmumus ietekmēja lielāko politisko grupu kompromisa vienošanās par lielāku atbalstu lauksaimniecības dziļākai industrializācijai. Līdz ar to KLP vairākos jautājumos nonāca pretrunā gan ar Eiropas *Zaļo kursu* un tā stratēģijām, gan ar sabiedrības interesēm. LBLA uzrunāja Latviju pārstāvošos eiroparlamentāriešus un aicināja neatbalstīt KLP piedāvājumu. Vienlaikus ar iespaidīgu balsu vairākumu Eiropas Parlamenta deputāti atbalstīja politiski nozīmīgus grozījumus attiecībā uz bioloģiskās lauksaimniecības attīstību. Tie nepārprotami nosaka, ka dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos būs jāspēcina bioloģiskās lauksaimniecības nozare. Tomēr LBLA, solidarizējoties ar citām lauksaimnieku un vides organizācijām visā Eiropā, puda uzskatu, ka ar vienu soli nepietiek, lai izkāptu no līdzšinējās stagnējošās lauksaimniecības sistēmas, kas nestrādā vides un sabiedrības interesēs.

Gadadiena: LBLA 2020. gadā svinēja 25. gadskārtu, kopš bioloģisko lauksaimnieku kopiena apvienojās zem vienas jumta organizācijas. 1995. gada 7. aprīlī Ministru kabineta Sarkanajā zālē notika